

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Seks komedier

Citation: Holberg, Ludvig: "Seks komedier", i Holberg, Ludvig: *Seks komedier*, udg. af Jens Kr. Andersen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 530.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg14val-shoot-idm139796474800224/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Seks komedier

fejl. – *capabel*: i stand til. – *Aurora*: *Aurora Latinitatis*, lat.: latinkundskabens morgenrøde (dvs. begyndelsesgrunde), udkommet 1638, var en glosesamling, beregnet til og alm. benyttet som begynderbog ved latinundervisningen i gymnasierne («latinskolerne»). – *Ala* (...) *Sinor*: Pers gengivelse af de første og snarest følgende gloser i *Aurora* (se foreg. note) er fejlfuld: «Braba» skal være «barba», «coena» betyder ikke «natpotte», men «aftensmads», «cerevisia» er (alfabetisk) fejlplaceret og oversættes kun korrekt ved første nævnelse, men forkert ved gentagelsen, «campana» betyder ikke «sklokkers», men «sklokke», «lana» ikke «ulvs», men «ulds», «ancilla» gentages blot. – *forbandet*: (her:) fantastisk. – *faat Brød for Kone*: hentydning til den i tiden udbredte praksis, at ansøgeren til et præsteembede skulle (være villig til at) gifte sig med forgængerens enke. – *Die Veneris* (...) *profetunus sum*: lat.: på fredag tager jeg hjem fra Kbh. – *hoytravend*: kunstlet udtrykt, spindsfindigt, vanskeligt at forstå. – *der er* (...) *Russer til Kiøbenhavn*: Per «oversætter» ud fra lydlige ligheder mellem lat. og da. ord. – *profeto*: lat.: sandelig. – *Russen* (...) *her igjen*: i 1716, under den Store Nordiske Krig (1709-1720), havde den russ. zar Peter den Store, Da.s allierede, opholdt sig i Kbh. med et større troppeskontingent for herfra at gøre landgang i Sverige. – *Moscoviter*: folk fra delstaten Moskva (og i videre forstand: fra Rusland). – *Russer*: førstårsstuderende (af lat.: depositurus, en, der skal deponere, dvs. optages som egl. universitetsstuderende). – *faar Salt og Brød*: ved optagelsesceremonien på Univ. fik de nye studerende nogle gran salt på tungen og nogle dråber vin på hovedet.

- 212 *skjætter* (...) *om*: bryder mig om. – *med Permission*: med forlov. – *deponerede fra*: blev student fra. – *Slagelse Skole*: latinskolen i S., oprettet 1508. – *Per Mousen* (...) *Iversen*: navnene tyder på studenternes rekruttering fra jævne samfundslag. – *Finkeljokom*: brændevin. – *Skitag paa Hagen*: latinskoleeleverne kunne blive gamle i øverste klasse; de ernærede sig da som «løbedegne», dvs. «stilkaldevikarers». – *Materie*: emne, fagområde. – *formoyed*: tilfreds. – *Formænd*: forgængere. – *Observationer*: overvejelser, spekulationer. – *paa den Fod*: i en sådan stand. – *For min Tid*: for m.t. – *Lüg-Sange*: begravelsessalmer. – *ihjemaade*: tilsvarende. – *var og Degn*: var også d. – *Forretninger*: gøremål.
- 213 *Rixdaler*: rigsdaler, se n.t.s. 11. – *baadet*: gavnet. – *Singot*: skål (egl. en velsignelse). – *heller*: ellers. – *gemeentlig*: sædvanligvis. – *er ikke skaaren for Tungebaandet*: har ordet i sin magt (har ikke haft behov for den lille, tidl. alm. spædbørnsoperation, hvorved tungebåndet løsnedes ved klip el. snit). – *Kloster-Latin*: det ukorrekte, skødesløse latin, som studenterne talte som øvelser på «Klosterets», dvs. kolle-